

Kolbman hiihtovaeltajat Veli Kuisma, Hanna Sinilehto, Kari Lindberg ja Riitta Hoverfält.

Kutunivan joutsenia 3

Kahdenlaista nautintoa 5

Talaksella riittää nähtävää 7

Tunturiladun omaisuutta 8

Kolbma seikkailu suolla 12

Rankka reissu helteessä 6

Kevätkokouksen antia ja tulevia tapahtumia

Kevätkokous- ja kevätpäivät vietettiin huhtikuun lopulla Vuontispirtin upeissa maisemissa. Vahinko vain että osanotto oli aika vähäistä.

Viitisenkymmentä tunturilatulaista nautti kevään nopeasta tulosta pohjoiseen. Lumet hävisivät silmissä ja Vuontisjärvi lainehti.

Ennen kokousta oli jälleen kerran johtokunnan kyselytunti. Puhutuina aihe oli susien, etenkin johtaja- ja tunturisuusien vaatimuksien keventäminen.

Myös Tunturiladun kämppien talkooporukan ikääntymisen puhutti: mistä saadaan uusia tekijöitä tulevaisuudessa.

Näistä tarkempaa tietoa muualla lehdessä.

Itse kokous sujui juohevasti ja Tunturiladun säännöt hyväksyttiin nyt ensimmäisen kerran, myös varuskämpä Aihkin säännöt hyväksyttiin, samoin esitys avainsysteemistä kämppiin tutustumisessa.

Kokouksen jälkeen Njallan ahkerat talkoolaiset järjestivät Susikupin ulkona eli hyvin liikunnallista meno-riittiä.

Toukokuun alussa tiedotustoimikunnan jäsenet Satu Ojala, Iitu Gerlin, Inka Helenius, Mikko Suominen ja minä olimme suunnittelemassa uusia kotisivuja. Niistä tulee tässä ennen syksyä tarkempaa tietoa.

Odotamme jäsenistöltä ehdotuksia kotisivuista niin kerhojen osalta kuin yleisestikin.

VaVa-leirillekin voi vielä ilmoittautua sillä tilaa on. Se on upea viikko oppia retkeilyyn liittyviä asioita, mukavaa yhdessäoloa hienoissa maisemissa tunturien lähellä.

Ja lähtekää Evolle kesäpäiville myös viihtymään aidossa retkeilymaastossa teltaan, laavun tai muuhun majoitteeseen.

Kesän aikana voivat myös eri toimikunnat miettiä ja ensi vuoden tapahtumia ja hyvissä ajoin ilmoittaa sihteerille.

Tiedoksi jo nyt, että ensi vuoden kevätpäivät- ja kokouksen järjestää tunturikerho Njeallje ja syyspäivät- ja kokouksen sekä susiaiset tunturikerho Kolbma.

Itsekin nautin tällä kertaa tunturikerho Njealljen kanssa ennen kokousta Oloksen maisemissa. Ja taas kerran voin sanoa, että ikä ei ole este liikkumiselle. Oli

todella voimaannuttava viikko heidän kanssaan. Kiitos teille.

Nyt jaksaa taas keskittyä Tunturiladun toimintaan täydellä teholla yhdessä johtokunnan kanssa.

Tuula Forström
tuula.forstrom@tunturilatu.fi
Tunturiladun puheenjohtaja

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku-lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry

Päätoimittaja:

Tuula Forström

Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA

puh. 040 718 1642

tuula.forstrom@tunturilatu.fi

Toimitussihteeri:

Satu Ojala,

Huittisten Sanomalehti Oy,

Karpintie 16-18, 32700 HUITTINEN

pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844

satu.ojala@tunturilatu.fi

Tiedotustoimikunta 2019:

Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin,

Tuula Forström, Mikko Suominen.

sähköposti: tiedotustoimikunta@tunturilatu.fi

Ilmoitushinnat:

0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa,

½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:

Huittisten Sanomalehti Oy

Painopaikka:

Alma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2019:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
3	16.8.	16.9.
4	1.11.	2.12.

 3 | 16.8. | 16.9. | 4 | 1.11. | 2.12. |

Osoitteen- ja nimenmuutokset:

Suomen Ladun jäsenpalvelun

kautta,

puh. 09 8567 7450 tai

jasenpalvelu@

suomenlatu.fi

tai postitse:

Suomen Latu ry,

Jäsenpalvelu,

Radiokatu 20,

00240 HELSINKI

SUOMEN LATU

Seuraava numero

Tunturilatu-lehdensyksen numero ilmestyy 16. syyskuuta.

Aineistot tähän lehteen on toimitettava

16.8. 2019 mennessä osoitteella

satu.ojala@tunturilatu.fi.

Susivaliokunta 2019

MARITA MAULA (pj)
marita.maula@tunturilatu.fi

ANJA KYLÄVALLI
anjakylavalli@gmail.com

JUHANI LAHTINEN
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi

SIRKKA-LIISA MARKKANEN
sirkkaliisa.markkanen@gmail.com

RAIMO PAHKALA
raimo.pahkala@nic.fi

HANNA-MARI SINILEHTO
hanna.sinilehto@gmail.com

Susimerkki-kilpailu

Susimerkki-kilpailu toi kolme ehdotusta. Tässä kilpailussa määrä ei korvannut laatua, vaan saimme hyvät ehdotukset. Yksi valittiin susivaliokunnassa jatkokäsittelyä varten. Asiaan palataan viimeistään syksyn susiaisissa Saarijärvellä.

Susianomuskaavakkeet sekä susisäännöt löytyvät Tunturiladun nettisivuilta. Vielä ehtii hyvin laittaa täytetyt hakemukset susivaliokunnalle ja tulla viihtyksi sudeksi tämän vuoden susiaisissa Saarijärvellä. Susivaliokuntaan tai kerhon susiyhdyshenkilöön rohkeasti yhteyttä, jos on pohdittavaa omien suoritusten kanssa. Säännöissä on aina pientä neuvotteluvaraa!

Hakemukset viimeistään

31.8. perillä susivaliokunnan jäsenelle.

Hakemuksen voi postittaa:

Marita Maula, Hippiäentie 6, 00780 Helsinki tai sen voi antaa susivaliokunnan jäsenelle.

Susivaliokunnan ja susikokelaan tapaaminen järjestetään Tunturiladun kesäpäivien yhteydessä Evolla. Toivomme etukäteisilmoittautumista haastattelutilaisuuteen. Tarvittaessa tapaaminen sovitaan muuhunkin ajankohtaan!

Uusi puheenjohtaja susivaliokunnalle

Tässä kysellään jäsenistöltä ja kerhoilta hyviä ehdotuksia susivaliokunnan johtoon.

Susisääntöjen mukaan on susivaliokunnan puheenjohtajan, samoin kuin kolmen muun jäsenen, oltavaa johtajasusia. Susivaliokuntaan nimetään kaikkiaan 6 henkilöä vuosittain.

Puheenjohtajan osalta tämä määräys on aiheuttanut ongelmia viime vuosina, kun uusia johtajasusia on vihitty harvakseltaan. Olen kokenut jo jokin aikaa, että susivaliokunta tarvitsee uuden, tuoreen puheenjohtajan. Susivaliokunnassa olevat, kokeneet ja osaavat johtajasudet, eivät ole halukkaita ryhtymään toimikunnan vetäjäksi eikä muitakaan vaihtoehtoja ole löydetty.

Tällä hetkellä tuntuu, että susiasioihin on kiinnostusta jäsenistössä. On saatu paljon yhteydenottoja ja erinomaisia ehdotuksia järjestelmän uudistamiseksi. Tarjolla on mielenkiintoinen ja haastava tehtävä viedä susiaatettamme eteenpäin osaavassa ja innostuneessa toimikunnassa.

Koira-Oskari varausjärjestelmään

Aiemmin varausjärjestelmien ulkopuolella ollut Koira-Oskari on otettu varausjärjestelmään mukaan kesäkuun alusta lähtien. Lemmikkien kanssa kämpillä käyvät kokivat ongelmaksi sen, että kämppää ei voinut varata etukäteen eikä koskaan voinut tietää, onko kämpässä tilaa vai ei.

Koira-Oskarin voi nyt varata varaustenhoitaja Sirpa Alapuraselta. sirpa.alapuranen@tunturilatu.fi tai 050 597 5811

Kevätkerhoviikolla hiihtäen Hetasta Susikyrröön

Jukka Parviainen

Lauantaina 9.maaliskuuta ajelimme Oulusta kimppakyydeillä neljällä autolla Torniojokivartta Susikyrröön Lapinkävijät Owlän kerhoviikolle.

Yksi autokunta tuli Pudasjärveltä ottaen yhden vaeltajan Rovaniemeltä mukaan kerhoviikollemme. Kevätkerhoviikkoomme sisältyi neljän päivän hiihtovaellus Hetasta Sioskurun ja Hannukurun kautta Susikyrröön.

Tilataksi Raattamasta vei meidät neljä vaeltajaa maanantaina aamulla Susikyrröstä Hetan Tunturi-Lapin luontokeskukseen, josta lunastimme varastupien avaimet Sioskurun ja Hannukuruun. Luontokeskuksessa tutustuimme Riikka Maria Partasen ja Riichael Nurmiparta-kollektiivin hienoon Auroras Florealis – Revontulia ja avaruuspuutarhoja -näyttelyyn, jossa revontuliiheet loimusivat seinillä ja johdattivat myös toisenlaisiin todellisuuksiin ihmeelliselle matkalle kohti kaukaisten planeettojen avaruuspuutarhoja.

Lomakylä Paavontalon kohdalta lähdimme hiihtämään Ounasjärven jäällä latua kohti kahdeksan kilometrin päässä olevaa Pyhäkeron latukahvilaa, jonka tiesimme olevan auki. Nouseva reitti rinkkoja kantaen sai hien pikkuhiljaa nousemaan pintaan.

Useita taukoja pidettyämme auringon paistaessa pienessä pakkasessa saavuimme Pyhäkeron autiotuvalle ja sen vieressä olevaan latukahvilaan. Kahvit ja munkit latukahvilassa nautittuamme hiihtoretkemme jatkui kohti Sioskurua pienessä vastatulessa.

Ylhäällä tunturissa kivikot

olivat aika lumettomia. Ilmeisesti tuuli oli talven aikana puhaltanut lunta kivien päältä pois.

Pitkä lasku ennen Sioskurua ja reitillä vasemmalla oli ollut lumivyöry. Metsähallituksen työntekijöitä oli täytämässä puuvajaa haloilla. Sioskurun autiotupapuolella oli kolme espanjalaista, jorka olivat kymmenen päivän vaelluksella liikkeellä lumikengillä ahkiota vetäen. Myöhemmin autiotuvan puolelle tuli kaksi hiihtäjää Tsekistä.

Varaustuvassa saimme olla keskenämme. Espanjalaiset viettivät iltansa pihalla tarkkaillen taivaanrannan valkoisia viiruja revontulia odottaen. Seuraavana päivänä teimme hiihtoretken reilun kolmen kilometrin päässä olevalle Tappurin autiotuvalle, jossa venäläiset olivat tupakirjan mukaan viettäneet edellisen yön.

Yön nukuttuamme aamupalan jälkeen hiihtomme jatkui kohti Hannukurua Rumakurun jäädessä reitiltämme oikealle. Saavuttuamme Hannukuruun majoituimme varaustuvan puolelle.

Varaustupaan tulleen avaimettoman saksalaisen nais-hiihtäjän ohjasimme mäellä sijaitsevalle autiotuvalle. Muuten saimme viettää illan ja yön keskenämme.

Illalla hiihtoretken jälkeen oli iltapalan vuoro. Aamun valjettua aamutoimien jälkeen lähdimme kohti Susikyrröä ajettua latua pitkin auringon paistaessa. Pitkän laskun jälkeen hiihdimme kohti Varkaankurun laavua, josta tauon jälkeen jatkoimme Susikyrröä kohti toivoen, että jospa olisi

Kohti Hannukurua.

jo Pekan-Oskarin sauna lämpeämässä.

Olihan se. Loppuviikon hiihdot Nammalankurussa ja yhteinen poronkäristysruokailu Vuontispirtillä kruunasivat onnistuneen kerhoviikkomme.

Syksyllä kerhoviikkomme suuntautuu Susi-Talakselle.

Hannu Liljamo
Lapinkävijät Owlä

Hiihtäjät lähössä Hannukurusta Susikyrröön.

Avaimettomilla jäsenillä oiva tilaisuus tutustua kämppiin

Tunturiladun upea kämppäverkosto on nyt aiempaa helpommin avaimia hankkimattomien tavoitettavissa.

Tunturiladun kokouksissa on noussut esille tarve päästä tutustumaan kämppiin myös avaimen hankintaa harkitsevien jäsenten osalta. Nyt siihen on luotu systeemi, jonka perusteella tutustuminen on tehty helpoksi.

Jokaisen kämpän oven vie-

reen asennetaan avainkaapit kesäkuun talkookierroksella, joten tutustuminen pääsee käyntiin heinäkuun alussa.

Järjestelmä on aluksi koe-luontoinen, sillä nyt halutaan nähdä, kuinka paljon tämä tutustumismahdollisuus kiinnostaa jäsenistöä. Tarvittaessa kämppien avainsäntöihin tehdään muutos vuoden päästä syyskokouksessa.

Tutustuminen toteutetaan

niin, että toiminnasta kiinnostunut jäsen ottaa yhteyttä varaustenhoitajaan Sirpa Alapurasen, joka syöttää varauksen varauskalenteriin.

Varauksen tehnyt jäsen saa varaustenhoitajalta koodin kämpän avainkaappiin. Tutustumiskäynti maksaa avaimettomalle jäsenelle aluemaksun lisäksi 20 euroa kulta-

Tutustumismahdollisuus

on jokaisella avaimettomalla jäsenellä vain kerran kuhunkin kämppään eli Susikyrröön, Susi-Kiisaan ja Susi-Talaksen.

Varaukset ottaa vastaan varaustenhoitaja sirpa.alapuranen@tunturilatu.fi tai 050 597 5811.

Avainkaapin luukun alta tulee esiin numerokiekko, jonka saa oikealla koodilla auki.

Kevätkokous tunturien äärellä

Kevätpäivät- ja kokous pidettiin tänä keväänä Vuontisjärven rannalla Vuontispiirtillä.

Osa porukasta oli jo ennen viikonloppua tullut pohjoiseen. Susikyry oli täynnä tunturilatalaisia, osa yöpyi Vuontispiirtillä, osa muualla, Kolbman porukka tuli suoraan vaellukselta. Aika monesta kerhosta oli osanottoa, pienimmistä Njealljesta ja Oktasta oli useampi henkilö.

Perjantaina ja lauantaina oli ilmoittautuminen Vuontispiirtillä. Kevätpäivien alkajaisiksi tunturikerho Njallan **Raija "Raiki" Palosaari** ja **Hanna Kämäräinen** nostivat Suomen lipun, sillä oli Veteraanipäivä ja sen jälkeen Tunturiladun lipun.

Tunturiladun puheenjohtaja **Tuula Forström** toivotti kaikki tervetulleeksi Tunturiladun kevätpäiville.

Ennen kokousta pidettiin perinteinen johtokunnan ky-

selytunti. Ensiksi johtokunnan paikalla olleet jäsenet esittäytyivät. Paikalla olivat **Hanna-Mari Sinilehto**, **Paavo Ahonen**, **Tuula Kirjonen**, **Sirpa Alapuranen**, **Erkki Maununen**, **Hannu Liljamo** ja allekirjoittanut.

Aiheina olivat tällä kertaa Kumpen **Onni Voutilaisen** esittämänä ehdotukset tunturisien ja johtajasien vaatimusten lieventämiseksi. Susivaliokunnan puheenjohtaja **Marita Maula** lupasi viedä ehdotuksen eteenpäin.

Koira-Oskarin viemistä varauksen piiriin tuotiin esille. Johtokunta lupasi hoitaa asian.

Raimo Pahkala Oktasta kertoi VaVa-leiristä että ilmoittautuneita on jo muutamia ja ohjelma on monipuolinen.

Paavo Kramsu Logista kyseli talkooinnostuksesta. Jos ei saada uusia talkoolaisia, on tukeuduttava ostopalveluihin.

Susikupissa oli haastetta.

Puhetta tuli myös pitäisikö ilmoittaa talkoista monipuolisemmin eri tiedotusvälineissä ja olisiko oltava joku porkkana talkoolaiseksi houkuttamiseksi. Ja kaikkien talkoolaisien ei tarvitse olla ammattilaisia, helpompiakin töitä riittää.

Kevätkokouksen puheenjohtajana toimi Njallan uusi puheenjohtaja **Hilkka Suomalainen** ja sihteerinä Tunturiladun sihteeri **Inka Helenius** Alppaksesta. Pöytäkirjan-

tarkistajiksi valittiin **Helena Oranen** Njealljesta ja **Eero Nuutinen** Tsietsasta. Ääntelaskijoiksi valittiin **Pirjo Vainionpää** Njealljesta ja Paavo Kramsu Logista.

Hilkka Suomalainen hoiti kokousta mallikkaasti ja selkeästi.

Toimintakertomus hyväksyttiin pienin muutoksin. Samoin hyväksyttiin tilinpäätös, joka oli plusmerkkinen.

Vastuuvapaus myönnettiin johtokunnalle ja muille tilivelvollisille.

Paavo Ahonen esitti muutosesityksen TL:n sääntöihin, joka tällä kertaa hyväksyttiin. Toisen kerran se tulee vielä hyväksyttäväksi syyskokouksessa.

Sirpa Alapuranen esittämä sääntöjen muutos varausmökki Aihkin hyväksyttiin.

Myös esitys avainsysteemisestä kämppiin tutustumisesta hyväksyttiin. Kokouksessa oli 46 osanottajaa.

Kokouksen jälkeen maistui kokouskahvit ja sitten oli vuorossa Raija "Raiki" Palosaaren ja **Hanna Kämäräisen** vetämä Susikuppi ulkona, jossa riitti liikunnallista puuhaa.

Ilta kului sitten syöden,

Susikupin tehtävät olivat enimmäkseen liikunnallisia.

Kokous alkamassa. Paavo Ahonen valmistautuu esittelemään sääntömuutosta vierellään kokouksen puheenjohtaja Hilkka Suomalainen, sihteeri Inka Helenius ja Tuula Forström.

saunoen ja nauttien yhdessä olosta.

Aamusella oli lipunlasku, ja lippu lähti täältä Alppak- sen Erkki Maunusen mukaan,

sillä seuraava tapahtuma on Tunturiladun kesäpäivät Evolla 9.-11. elokuuta.

Kuvat: **Antero Rutanen**
Teksti: **Tuula Forström**

Johtokunta odottaa kysymyksiä

Yrjö Kokon saamelaislasten kuvien näyttely esillä Kaarinassa, Oulussa ja Sysmässä

Yrjö Kokko -seura ry:n 30-vuotisjuhlanäyttely-Yrjö Kokon valokuvia Käsivarren saamelaislapsista vuosilta 1949-1952-oli esillä 1.9.18 alkaen Tunturi-Lapin luontokeskuksessa liki kahdeksan kuukautta.

Kaarinan kaupungin Kaarina-talossa näyttely on ollut esillä koko toukokuun ja Oulun pääkirjastossa se on esillä 24.6.-31.7.19.

Sen jälkeen näyttely matkaa Sysmään, jossa Kokon perhe asui vuosina 1932-1945. Näyttely on esillä Sysmän kunnan kirjastossa 5.8.-30.9.19.

Lempäälässä, jonne Yrjö Kokko on haudattu vaimonsa kotikunnan hautausmaahan, näyttely on uuden Lempäälä-

talon ensimmäinen näyttely vuonna 2020.

Suomen valokuvataiteen museossa olevista kuvista on Yrjö Kokko -seuran toimesta koottu ja digitoitu 21 kuvan näyttely. Kuvat on valinnut seuran jäsen **Ilkka Vaura** valokuvataiteen museon kokoelma-assistentti **Sofia Lahden** kanssa. Kuvat Yrjö Kokko on ottanut vuosina 1949-1952 ja ne kuvaavat Käsivarren, Hetan, Palojärven ja Pöyrisjärven saamelaislapsia lähinnä ulkoileissa kesällä ja talvella.

Kokon kuvissa ei ollut tietoja henkilöiden nimistä eikä kuvausajoista ja -paikoista.

Enontekiöläisen **Nils-Henrik Valkeapään** johdolla on

tehty iso työ tietojen selvittämisessä – kaikkien kuvien tiedot pystyttiin selvittämään.

Kokon kuvien maailmaa ei enää ole. Jutaavien saamelaisen perinteinen elämäntapa hävisi, kun peltipailakka eli moottorikelkka yleistyi 1960-luvulla. Onneksi ovat tallella Yrjö Kokon ja toisen Enontekiöllä vaikuttaneen valokuvaajan **Marja Vuorelaisen** kuvat.

Näyttely Kaarina-talossa toukokuussa 2019 on herättänyt kiinnostusta. Näyttelyyn liittyvää Ilkka Vauran esitelmää kirjailija Yrjö Kokosta ja toista esitelmää Enontekiöstä on ollut kuulemassa noin 150 henkeä.

Veijo tulossa Pyhäkeron latukahvilasta.

Yksi pakkaseton yö sai Ounasjärven jään pinnan lainehtimaan. Liisa sunnuntain lenkiltä tulossa.

Hiihtolenkkejä ja klassista musiikkia

Enontekiön Hetassa pääsiäisenä musiikki ja sukset kuuluvat yhteen.

Näin totesi Hetan Musiikkipäivien uusi taiteellinen johtaja, säveltäjä **Tapio Tuomela** esittäytymissanoissaan Hetan seurakuntasalissa pidetyssä Musiikkipäivät 50 vuotta -juhlassa. Tätä samaa kaavaa noudatti myös Tunturiladun saamelaisoimikunnan pääsiäismatka Hettaan. Hiihdimme päivisin ja useampana iltana istuimme konsertissa Hetan kauniissa kirkossa.

Pääsiäismatkan idea syntyi Rautavaaralla Tunturiladun kevätkokouksessa 2018. Pidimme siellä palaveria ja **Pirjo Kukkonen** toivoi matkaa Hetan Musiikkipäiville. Mikäpä siinä. Vaikka Musiikkipäivät ei olekaan varsinainen saamelainen tapahtuma, niin sekin sijaitsee saamelaisalueella.

Ja samalla reissulla päätettiin piipahtaa Koutokeinosassa, jossa saamelaiset juhlivat pääsiäistä näkyvästi ja monin tavoin.

Matkan järjestelytoimet aloitin alkusyksystä. Majapaikan varaaminen osoittautui yllättävän työlääksi. Kaikkialla myytiin ei oota. Lopulta tärppäsi. Hetan majatalosta löytyi kymmenen paikkaa jotka kiireesti varasin.

Paikka osoittautui pienelle ryhmällemme loistovalinnaksi. Asuimme koko ryhmä saman katon alla kahden – kolmen hengen huoneissa, meillä oli käytössä erillisessä rakennuksessa oleva keittiö, jossa kokkailimme aamupalamme ja osan päivällisistä. Pyhinä suurin osa ryhmästä söi Majatalon herkullisen pitopöydän ääressä. Sauna lämpeä joka ilta ja se oli ahkerassa käytössä hiihtolenkien jälkeen.

Ryhmämme tapasi Hetassa keskiviikkona. Sinne asti tulimme omin neuvoin, kimpakyydeillä ja julkisilla

ajoneuvoilla. Porukastamme vain osa tunsu etukäteen toisensa, mutta juttu luisti jo heti avajaisiltana yhteisessä esittäytymistilaisuudessa siihen malliin, että se lupasi hyvää tulevia päiviä varten.

Ounasjärven rannassa sijainneen majapaikkamme pihasta lähtivät, kiitos pakkasöiden, hyvässä kunnossa olleet hiihtoladut tunturiin. Pyhäkeron latukahvila tuli useimmille tutuksi, samoin Ullajärven laavu. Ja kuka kaipasi tasaisempia maastoja, myös jäältä löytyi latukilometrejä riittävästi.

Oli näppärää käydä kaupassa Hetassa hiihtäen. Pihassa olleita potkukelkkoja sai lainata vapaasti. Niillä pääsi jäälle viilettämään. Kalojakin joku koetti pilkillä narrata, mutta laihoin tuloksin.

Sääkin suosi meitä. Saimme hiihdellä auringonpaisteessa, lähes tuulettomassa säässä viimeistä hiihtopäivää lukuun ottamatta koko ajan.

Ohjelmamme oli vapaa ja kukin sai suunnitella menonsa itsenäiseksi. Aina löytyi kuitenkin hiihtolenkeille kavereita ja konsertteihin lähtijöitä.

Koutokeinoon Sámi Beasámárkanat -tapahtumaan menimme kimpassa kolmella autolla. Ensimmäinen kohteemme oli Juhlsin hopeapaja, jossa paikallinen saamelaisyrittö kertoi meille yrityksen ja sen isäntäväen **Regine** ja **Frank Juhlsin** mielenkiintoisen elämäntarinan.

Juhlsilta siirryimme omaan tahtiin markkinakentälle Baktehárjiin. Kahvilla käydessämme kuulumme, kun seinän takana salissa Sámi Grand Prix- kilpailujen osanottajat harjoittelivat.

Yksi autokunnistamme jäi vielä Juhlsille kuuntelemaan Hetan musiikkipäivien vierailukonsertin ennen takaisin

paluutaan. Meillä muilla oli päivällinen odottamassa ja jouduimme palaamaan Hettaan. Koutokeinon pääsiäistapahtumasta ehdimme kokea vain ripauksen. Siellä on koko viikolle tapahtumia pilkkiporo- ja moottorikelkkakilpailuista monipuolisiin konsertteihin, teatteri-esityksiin ja näyttelyihin. Sinne pitää vielä joskus päästä oikein ajan kanssa.

EU:n pohjoisin klassisen musiikin tapahtuma vietti tänä vuonna 50-vuotisjuhlaan. Lapin musiikkikulttuurin voimahahmo **Mauno Astalan** visio musiikin ja suksien yhdistämisestä keväisessä Lapissa on osoittautunut toimivaksi konseptiksi.

Vaikka Hetta on pieni paikkakunta ja kaukana kaikesta, se on pystynyt kyläläisten aktiivisuudella ja talkoohengellä pitämään hengissä taiteellisesti korkeatasoisen tapahtuman, joka kokoaa sinne pääsiäisen aikaan musikoita ja musiikin ystäviä läheltä ja kaukaa.

-Olette uskoneet musiikin voimaan. Olemme kiitollisia siitä, kiitteli tapahtuman suojelija, oikeushammaslääkäri **Helena Ranta** järjestäjä 50-vuotisjuhlassa.

Helena Ranta on monipuolinen kulttuurin ja Lapin ystävä. Hän on lapsesta asti kulkenut pohjoisessa ja muisteli, kuinka hän oli vanhempiensa kanssa Norjaan suuntautuneilla matkoillaan yöpynyt Hetassa jo 50-luvulla.

Ranta kertoi jutun tekijälle olevansa myös tunturilatulainen, Kolbman jäsen ja innokas vaeltaja.

Musiikkipäivien konserteissa saimme nauttia mm. pianisti **Paavali Jumppasen**, baritoni **Aarne Pelkosen**, Kokkola-kvartetin, Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin ja rovanierimeläisen Seitakuoron musi-

Kokkola-kvartetti, pianisti Paavali Jumppanen ja baritoni Aarne Pelkonen kantaesityksen kiihtoksissa.

soinnista.

Säveltäjänimistä **Johan Sebastian Bach** oli vahvasti esillä mutta konserteissa kuultiin myös monien muiden säveltäjien musiikkia ja jopa yksi kantaesitys, **Outi Tarkiaisen** Naarasäiti. Mielenkiintoisen, tuoreen teoksen laulut olivat kirjoittaneet saamelaiset runoilijat **Rauni Magga-Lukkari** ja **Rose-Maria Huuva** ja ne tulkitsi Aarne Pelkonen. Mukana olivat myös Paavali Jumppanen ja Kokkola-kvartetti.

Alkuvuikosta Hetan Musiikkipäivillä olisi voinut kuulla myös saamelaista musiikkia, kun **Niko Valkeapää** konsertoi kotiseudullaan. Me olimme siinä vaiheessa vielä matkalla, ja konsertti jäi harmillisesti kuulematta.

Upeat tunturit, loistava keväinen sää, luistavat ladut ja hienot konsertit antoivat voimaa taas eteenpäin. Kiitos matkakumppaneille mukavasta seurasta matkalla ja Hetassa.

Seija Lipsanen

Hetan musiikkipäivien hallituksen pj. Irene Salonen ja tapahtuman suojelija, oikeushammaslääkäri Helena Ranta.

Musiikkipäivien taiteelliset johtajat, väistyvä johtaja Lauri Pulkka ja tuleva johtaja Tapio Tuomela.

Kolbman kevään hiihtovaelluksella hikoiltiin hellekelissä

Muotkatuntureilla paljakassa oli vielä melko talviset kelit.

Kolbmallalla oli tänä vuonna kevään ohjelmassa pitkä, pariviikkoinen 300 kilometrin mittainen johtajasusi-hiihtovaellus. Pääsiäisen ja Tunturiladun kevätpäivien myöhäinen ajankohta ajoittivat vaelluksen huhtikuun loppuun.

Päivälämpötilat nousivat reilusti plussalle koko ajan ja hankikantoa oli niukasti. Yölämpötilat olivat enimmäkseen nollan tuntumassa.

Lumi alkoi pettää yleensä viimeistään puolenpäivän aikaan. Kelkkauria jouduttiin etsimään käytännössä koko ajan. Parina yönä oli

Hakkuilta säästynyt mänty Paaraskallassa.

eille johtava vahva kelkkauri. Kurtojoelta seurailimme vanhoja jälkiä Angelin lähelle. Pienen hakemisen jälkeen löytyi jälki myös eteenpäin Vaschojen kämpälle ja edelleen Postijoelatvan kämpälle.

Yöpakkasen turvin jatkettiin jänkiä pitkin Lisman kylän tuntumaan. Toisella viikolla kevään tulo suorastaan ryöstäytyi ja siirryimme Lismassa suunnitelman B turvin virallisille kelkkaurille kohti Peltovuomaa. Lumi alkoi sulaa silmissä, joet tulvia ja suot lainehtivat järvinä valtoimenaan.

Lopulta lunta oli vain kelkkaurilla. Laulujoutsenet mekastivat lähes jokaisella jängällä, peipot lauloivat kuorossa ja perhosiakin oli jo liikkeellä.

Peltovuomasta ajoimme taksilla Susikyryön ja osallistuimme lauantaina Tunturiladun kevätkokoukseen.

Hieno kokemus tämäkin oli, nähdä nopea ja raju kevääntulo.

Teksti ja kuvat
Kari Lindberg ja
Hanna Sinilehto

”Aikaset hiihtäjät hankinnon löytävät.”

Komeita maisemia Muotkatuntureilla.

Joutsenia Vaschojen Kutusuvannossa.

lähemmäs kymmenen asteen pakkaskeli, joten aamuyöstä liikkeelle lähtien päästiin hiihtämään hangilla pari isoa suo-osuutta.

Vaellus alkoi Kiellajoelta 12.huhtikuuta ja päättyi keväisissä olosuhteissa Peltovuomaan 25. huhtikuuta. Reitti kulki Muotkatuntureilla paljakassa, mistä löytyi poromiesten tekemä vasomisalu-

Aamuyön hankikanto Nautajängällä.

Jälkimmäinen viikko hiihrettiin kelkkauraa.

Suot tulvivat helteisessä kelissä.

Monipuolinen Tsarmin erämaa

Tunturiladun Susi-Talaksen palsta on monipuolisen ja upean retkeilymaaston keskellä. Lähellä on lukuisia mielenkiintoisia ja tutustumisen arvoisia kohteita ja kaunista luontoa.

On juhlallista kuusimetsää ja valoisia männikkökankaita, tunturikoivikkoja ja paljakkaa. Jokien ja purojen varsilla on hienoja lehtoja sekä pieniä kosteikkoja ja lukuisat pikkujärvet elävöittävät maisemaa.

Tunturista näkyy kauas

Alueen muutamat tunturit ovat matalia, mutta näköalojen laajuuden suhteen ne eivät häviä muille korkeimmille tuntureille. Korkeimpana kohoaa Akalauttapää vähän yli 505 metriin.

Laajalla Hukkamorostolla on useampiakin lakikumpareita, joista korkein yltää 445 metriin.

Akalauttapäältä kiinnostavin ilmansuunta katsella lienee kaakkoon rajan taakse. Siellä runsaan kymmenen kilometrin päässä on laaja sokkeloinen ”Moosesjärvi” (Matsajäuvrr), jonka eteläinen niemi on saanut hauskan nimen ”Kaapin silmänpese-mäniemi”.

Järven takaa pistää silmään iso valkoinen rakennus, joka on naapurimaan rajavartio-asema. Etelässä erottuu valtakunnan rajan kulmassa terävä Suorsapää ja hyvällä ilmalla näkyy horisontissa kaakon ja lounaan välillä Saariselän tunturijono. Tsarmitunturin huipulta mielenkiintoisin maisema avautuu luoteeseen, jossa lähimpänä näkyy Talasjärvi ja siitä seuraavana Tullujärvi. Sitten vesistö jatkuu Tsarmijärvenä ja Tsarmivuonona, kunnes kauimpana erottuu ison Inarin selkiä. Huipulla on ollut vielä 1970-luvulla palovartijan maja ja tähyystorni. Heikkokuntainen torni on edelleen pystyssä ja puheilinlinjan tolppien tynkiä on

rivissä laelta pohjoiseen.

Pienistä puroista isompi joki

Tsarmin tunturiselänteen pohjoispuolella on Tsarmijoen vesistö. Se saa alkunsa pienistä puroista, jotka laskevat Kampajärveen. Siitä puro virtaa Nilijärviin ja sitten jo sivupurojen joeksi paisuttaneena Talasjärven lompoloille.

Edelleen vedet virtaavat yhdeksän järven tai lompolon kautta Tsarmivuonoon. Kampajärvestä sinne tulee matkaa noin 20 kilometriä ja korkeuseroa on 118 metriä.

Koko vesistöketju on mielenkiintoinen melontareitti, kunhan varautuu kantamaan kanootin kannaksien ylitse ja kivikkoisempien koskien ohitse.

Tunturiladun veneillä on mahdollista tutustua kahteen mutkaiseen ja rehevään jokisuistoon. Veneessä matalalla istuen perspektiivi on erilainen kuin suolla tarpoen.

Susi-Talaksen vaneriruuHELLA voi soutaa ylempäästä lompolosta syvää ja erittäin mutkaista jokea ylöspäin. Joen laskukohtaa on vain vaikea löytää lompolon runsaan kasvillisuuden seasta, mutta ”syväväylä” löytyy virtausta tarkkailemalla.

Joskus kevättulvan aikaan vesi voi olla jopa puoli metriä normaalin yläpuolella ja virtaus ylempänä joessa on pelottavan voimakas.

Talasjärven eteläpäähän laskee Talasjuuha rauhoituttuaan rajun kosken jälkeen. Talasjärvellä olevalla alumiiniveneellä voi soutaa tätäkin mutkaista jokea jonkin matkaa kosken alaiseen suvantoon asti. Joen suuta joutuu etsimään tiheän kaislikon takaa, mutta kaislojen heilunta paljastaa ison Inarin selkiä. Huipulla on ollut vielä 1970-luvulla palovartijan maja ja tähyystorni. Heikkokuntainen torni on edelleen pystyssä ja puheilinlinjan tolppien tynkiä on

Kulttuuriperintöä

Metsähallitus on kartoittanut Tsarmin alueen kulttuuriperintökohteita ja niitähän siellä on metsätalouteen liittyen.

On kymmeniä savotakkämpien ja hevostallien raunioita, uittoruuhien ja talviteiden pohjia. Myös kivikautisia asuinpaikkoja on kartoitettu.

Lähimpänä Susi-Talasta on eräs kämpän raunio Talasjärven lompolon rannalla ja Koddohjärven länsipäässä on louhikkomaastossa hirsistä tehtyä talvitien pohjaa. Tsarmin vesistöketjussa on tukinuittoa varten perattu järvien välisiä koskia tai niihin on kaivettu uudet suorat uomat.

Susi-Talas on perustettu Pekka Paadarilta ostetulle niitypalstalle. Palstalla oleva lompolo onkin melkein umpeen kasvanut ja siksi hyvä rehun tuottajana. Näkyvin muisto entisajan työstä palstalla on suovajännökset.

Kulttuuriperintökohteeksi on rekisteröity myös Talasjärven koillisrantaa pitkin menevä polku. Sen varrelta löytyy kymmeniä vanhoja polkumerkkeinä toimineita pilkkapetäjiä. Polku kylläkin jatkuu pidemmälle molempiin suuntiin ja pilkkapetäjiä on aina Nilijärville asti. Erikoisen pilkka on Pahakurun suulla sijaitsevan kauniin Asentolammen rannalla. Isossa petäjässä on suuri, osittain umpeen kasvanut pilkka, johon on kaiverrettu erikoisia kuvioita.

Kauempana Kontosjärven takana on kapeilla harjuilla kymmeniä ikivanhoja peuranpyyntikuoppia. Onpa ”Susitarhataipaleenvaarasessa” nähtävillä susitarhan (ansan) hirsikehikon jäännöksiäkin.

Kivijärvessä on noin neljä metriä korkea monien tarinoiden ”Vetehisenkivi”. Kolttakulttuuriin liittyy sekin pieni lammasspuura, joka on Talasjärven pohjoispään itärannalla Susi-Talakselle vie-

Pahakurun yläosassa sijaitseva lampi on kaunis ja rauhallinen kahvisteluapaikka.

vän polun haarassa.

1970-luvulla Tsarmin erämaassa ei vielä ollut yhtäkään metsäautotietä. Silloin kulkuväylinä toimivat Nellimintietä Mustolasta ja Tsarmijärven kylistä lähteneet polut, joita pitkin kuljettiin jalkapitkassa yli 15 kilometrin taival Susi-Talakselle. Mustolasta kuljettiin ensin Paadarin talolle Tsarmijärven rannalle ja siltä pitkin ylitettiin salmi Vehmaniemelle.

Harjumaisella niemellä on muutamia vanhoja tervahautojen pohjia. Polku jatkui Luottojärven suulle, jossa kosken yli meni silta. Tullujärven rantoja kulkien tultiin Pikku Paskujärven kannakselle, jossa joutui kahlaamaan kaivettua uittouoman sekä lähes kuivan kosken ylitse. Lyhyen metsätaipaleen kautta saavuttiin Pitkajärven rannalle ja jyrkän nousun jälkeen Talasjärven pohjoispäähän. Siitä polku jatkui ”tikkatienä” Susi-Talakselle.

Tsarmitunturin viimeisenä palovartijana toiminut Pekka Paadar käytti ”työmatkoiltaan” veneitä, joita hänellä oli jokaisella kuudella järvellä.

Hirvi vierailee aamu- ja iltapäivisin niityllä ruokailemassa.

Asentolammen petäjä. Onko joku joskus muinoin puumerkillään halunnut osoittaa asentopaikan kuuluvan hänelle?

Nähtävyyksiä

Tsarmin erämaassa on paljonkin nähtävää ja kulttuuriperintökohteiden inventointi on tuonut satoja mielenkiintoisia kohteita esiin. Kaikkia ei kuitenkaan ole listalle kelpuutettu ja jokainen alueella omia polkujaan kulkeva löytää lisää nähtävyyksiä.

Susi-Talaksen ”saunakosken” yli oli 1970-luvulla muutama keloarunko siltana. Kosken toiselta puolelta lähti hyvä polku kohti isoa porokämpää ja noin kilometrin päässä oli hieno keloalue. Puolen hehtaarin alueella oli pystyssä vain komeita keloja. Nyt 40 vuotta myöhemmin aluetta on vaikea havaita, koska muu puusto on kasvanut ja suurin osa keloista on kaatunut.

Vanhoja laavujen runkoja ja poraaitojen tolppia sekä halaspuolikkaita löytyy ison

porokämpän länsipuolelta purojen väliseltä selänteeltä.

Jylhä Pahakuru on nimensä mukaisesti paha kulkea, mutta Hukkamoroston rinteeltä sen pahuutta on turvallista tarkastella. Talakselta kauempana lännessä päin on myös näkemisen arvoinen jylhä Ruijankuru.

Vieraita ja naapureita

Useina keväänä Susi-Talaksen palstalla on pesinyt laulujoutsen.

Myös hirvi vierailee usein niityllä ruokailemassa ja kahlaa joskus syvälläkin vedessä. Vesi vain roiskuu komeasti ja kortteet sekä raatteet lentelee, kun hirvi ravistelee pää-

tään. Telkät vierailevat usein lammella ja kuukkelit käy keittokatoksella kerjäämässä murusia. Porot tietenkin käyttävät ikimäistöisiä nautinto-oikeuksiaan ja kulkevat pihapiirissä.

Sokerina, vai sanoisiko hunajana pohjalla, on karhunpesä. Iso onkalo on kaivettu hiekkatörmään petäjän juuren alle. Se sijaitsee runsaan kilometrin päässä Susi-Talakselta. Viime talven havainnon mukaan nallukka makaili siellä paksun hangen alla ja tuhisi pienen hengitysauskon kautta. Pesän sijaintia ei passaa tarkemmin kertoa, koska turisteilla on tapana häiritä Lapin asukkaita.

Joutenkulkija jostakin

Talasjuuha laskee Talasjärveen kaislikon läpi. Raivostuttavan mutkaista jokea voi soutaa noin kilometrin verran ylävirtaan.

PETIPAIKKAVARAUKSIA

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ
(10 paikkaa + 4 kpl ylälaverilla)

2019

- 1.6.–8.6. Kämppätoimikunta talkoot
- 8.6.–15.6. SL kesäretkikurssi
- 29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
- 27.7.–3.8. VaVa-leiri
- 7.9.–14.9. Okta

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)

- 1.6.–8.6. Kämppätoimikunta talkoot
- 8.6.–15.6. Jäsenvaraus (2/5)
- 29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
- 27.7.–3.8. VaVa-leiri
- 31.8.–7.9. Jäsenvaraus (5/5)

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)

- 29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
- 27.7.–3.8. VaVa-leiri

SUSI-KIIISA (8 paikkaa)

- 8.6.–15.6. Kämppätoimikunta talkoot
- 20.6.–27.6. Logi
- 31.8.–7.9. Kolbma
- 7.9.–14.9. Logi
- 14.9.–21.9. Geatki
- 21.9.–28.9. Jäsenvaraus (4/8)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)

- 15.6.–22.6. Kämppätoimikunta talkoot
- 20.7.–27.7. Jäsenvaraus (10/10)
- 7.9.–14.9. Owla

PETIPAIKKAVARAUKSIA

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ
(10 paikkaa + 4 kpl ylälaverilla)

2020

- 28.3.–4.4. Logi
- 5.9.–12.9. Njeallje

SUSI-TALAS (10 paikkaa)

- 5.9.–12.9. Logi

VARAUSTENHOITAJA JA
AVAINANOMUKSET JA -PALAUTUKSET

Sirpa Alapuranen 050 597 5811
varaustenhoitaja@tunturilatun.fi
sirpa.alapuranen@tunturilatun.fi

ALUE- YM. MAKSUT 2019

Kiinteistöjen aluemaksut (koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja):

- Susikyrön (viite 505) aluemaksu jäsenille 10 €/vrk/hlö, ei-jäsenille 15 €/vrk/hlö
- Susi-Kiisan (viite 709) ja Susi-Talaksen (viite 602) aluemaksu jäsenille 7 €/vrk/hlö, ei-jäsenille 10 €/vrk/hlö
- Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.
- Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille FI11 4108 0010 3176 86. Maksutapa merkitään kämpäkirjaan.

Aihkin vuokra on 30 €/vrk/koko mökki.

Viikkomaksut:

- Susikyrön vanha kämpä 600 €, Susi-Oskari 250 €, Susi-Kiisa 275 € ja Susi-Talas 350 €.
- Viikkomaksu koskee kämpän kaikkien petipaikkojen varaamista viikoksi.

Susikyrön autonlämmitystolppien käytöstä veloitetaan 2 €/lämmityskerta (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan Pekan Oskarissa olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppäavainten lunastusmaksu

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on 120 €. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta.

Kiilopään portista on lähdetty monille vaelluksille ja tultu maaliin.

Tunturimietteitä

Lapin retkeily alkoi Suomessa kasvaa 1930-luvulla. Siihen vaikuttivat kulkuyhteyksien parantuminen, retkeilyvarusteiden kehittyminen ja tietysti suomalaisten innostus ”löytöretkiin”.

Ensimmäiset hiihtokurssit järjestettiin Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton toimesta Länsi-Lapin tuntureilla vuonna 1933.

”Tunturihiihtäjien kerho” perustettiin vuonna 1936, ja se oli sysäyksenä Suomen Ladun perustamiselle kaksi vuotta myöhemmin.

Norjalaiset olivat löytäneet omat tunturinsa jo kymmeniä vuosia aikaisemmin ja ruotsalaisetkin heti 1900-luvun alkupuolella. Suomi tuli sisukkaasti perässä.

Suomen Matkailijayhdistys julkaisi ”Pienen Retkeilyoppaan” vuonna 1936. Voimistelunopettaja T.I. Sorjonen kirjoitti tuohon pikku kirjaan Lapin hiihtoretkiin valmistautumisesta yksityiskohdittaisista ohjeista ensikertalaisille vaeltajille.

Sotien jälkeen eli 1940–50-lukujen vaihteessa alkoi tunturihiihdon ja -retkeilyn harastus uudelleen elpyä. Ota- van julkaisema ”Uusi Hiihtokirja” -teoksessa (1956) on oma laaja ”Tunturiin” -osuu- ssa, jossa T.I. Sorjonen esittelee yksityiskohtaisesti tunturihiihdon mahdollisuudet Suomen Lapissa sekä tarpeelliset varusteet, välineet ja retkeilijän käyttämät hiihtotekniikat. Siinä oli laajasti tuotu esille tunturien vaarat.

”Immu” sorvasi tunturi-ohjeita retkeilijöille

Tässä vaiheessa Tunturilatun ry oli toiminut jo 10 vuotta, ja sen tärkeänä taustahahmona ja puuhamiehenä työskenteli Suomen Ladun ensimmäinen toiminnanjohtaja T.I. Sorjonen – kutsumanimeltään ”Immu”. Hän oli perustamassa Tunturilatun, oli uuden yhdistyksen Tunturisusi n:o 2 ja Ikäsusi n:o 1.

Hän oli hyvin esimerkillinen ja asiantunteva Lapin retkeilijä: kerrotaan hänen kiertäneen jo Tunturiladun perustamiseen mennessä kaikki Suomen tunturit ja Lapin erämaa-alueet.

Kirjoittaessani Kiilopään Kiehisiiä noin vuosi sitten, muistelin aikaa 40 vuoden takaa, kun Tunturiladun puuhamiehet lahjoittivat ja pystyttivät Kiilopään pihalle Tunturivaeltaja -taulun. Siinä on tyypistetty viiteen käskyyn kaikki ne ohjeet, joita Immu Sorjonen esitteli eri kirjoissa jo kymmeniä vuosia aikaisemmin. Uskon noiden käskyjen alkuperäksi Sorjosen omat laajat kokemukset Lapin tuntureilta ja monista Norjan ja Ruotsin tunturikirjoista löydetty ohjeet.

Vaikka nämä käskyt sitten levisivät muidenkin järjestöjen ja lapinkulkijoiden käyttöön, ovat ne tähän päivään saakka pysyneet nimenomaan Tunturiladun yhtenä tärkeänä aikaansaannoksena ja ”omistamana”.

Tunturivaeltajan käsky n:o 1 ”Älä koskaan lähde yksin tunturiin” on vaatinut sen kirjoittajalta paljon perustelua. Myös Kiilopään Kiehisten kirjoittaja joutui väittelyyn monien lukijoiden kanssa tämän käskyn sopivuudesta nykyaikaan.

Sorjonen vaati retkeilijöitä mukautumaan välttämättömään ja noudattamaan kuin tottumuksesta tunturiretkelijälle sopivaa hyvää käytöstä: ”Siksi ei voi lähteä yksin... Jos Sinulle sattuu jotain vakavaa, aiheutat seurallisesi ja paikkakuntalaisillesi paljon vaivaa ja itsellesi ehkä korvaamattoman vahingon.” Sopiva porukka Lapin vaellukselle on 3–4 henkeä.

Tunturivaeltajan käsky n:o 2 ”Varustaudu aina pahimman varalta” velvoittaa retkeilijää suunnittelemaan reitin etukäteen ja myös ilmoittamaan sen majapaikkaan. ”Se on kohtelias tapa, joka sitä paitsi helpottaa suuresti etsi- jöittäsi työtä, jos Sinua jou-

Tunturivaeltajan käskyt ovat yhä käyttökelpoiset.

dutaan hakemaan”, päättelö Immu Sorjonen.

Toinen selitys tälle käskylle on sään nopeat muutokset tuntureilla. Aurinkoinen sää voi väistyä ja kohta myrskyä... Lisävaatteet ja rautaisannos evästä mukaan...

Tunturivaeltajan käsky n:o 3 ”Älä koskaan yliarvioi kykyjäsi” viittaa siihen, että etäisyydet näyttävät tunturissa paljon lyhyemmiltä kuin ne todellisuudessa ovat. Uupuminen voi yllättää. Myös hiihtotaitojaan moni retkeilijä yliarvioi. Sananlasku ”parempi virsta väärää kuin vaaksa vaaraa” olisi jokaisen syytä muistaa. Sorjonen muistuttaa jälleen toisille aiheutetusta ongelmasta: ”Sinulle sattunut tapaturma voi viedä ilon koko seurueelta.”

Tunturivaeltajan käsky n:o 4 ”Opi tuntemaan luontoa ja suojele sitä” oli Immu Sorjonsel- le erityisen tärkeä. Hän oli muun muassa eturivissä taistelemassa sen puolesta, että Koilliskaira eli nykyinen Urho Kekkosen Kansallispuisto jäi tiestön ulkopuolelle todelliseksi erämaaksi. Tärkeä lisä tähän käskyyn on: ”Älä uhmaa luonnonvoimia.” Ja vaikka kuinka tuntisit retkeilyalueen tunturit, pidä kompassi aina mukana ja kännykän varakut vesitiiviisti repussasi.

Tunturivaeltajan käsky n:o

5 ”Kunnioita tuntureita” on sitten se käskyn käsky, joka sisältää sekä koulutautumisen tärkeyden, nöyrän mielen kuin Lapin kansan kunnioituksenkin. Tämän käskyn kohdalla Sorjonen nosti vahvasti esille paikkakuntalaiset: ”Muista, että olet Lapin kansan parissa ja vieraana. Älä ole vaivaksi ympäristöllesi, vaan auta itseäsi ja ole avulias muille. Muista myös, että etelän viisaus ei aina ole käyttökelpoista Lapissa.”

Kiitollisin mielin me retkeilijät olemme lukeneet näitä tunturiin lähtijän viittä käskyä ja pyrkineet niitä noudattamaan.

Ne muistuttavat meitä oikeasta suhtautumisesta vaeltamiseen Lapissa. Ja niiden tulisi edelleen olla tärkeimpinä ohjeina retkeä suunniteltaessa ja vaelluksen aikana. Ne olisi hyvä pitää myös ”Tunturisusi-kokeessa” merkittävässä asemassa. ”Immu” Sorjonen nosti usein esille sen, kuinka paljon voi syntyä ongelmia läheisille ja viranomaisille, jos käskyä ei ole noudatettu. Joku sanoo, että ”aina voi sattu- ta, vaikka porukalla kulkisi”, mutta kaverin kanssa apua löytyy helpommin.

Turvallisesti tunturiin...

Tuomo Jantunen
liikuntaneuvos

Tunturikerho Kavtsin jäsen

Varausmökki Aihkin säännöt on hyväksytty

1. Varausmökki Aihki on Tunturiladun omistama kiinteistö ja kaikkien tunturilatu-laisten varattavissa.

2. Aihkin voi varata johtokunnan määräämistä paikasta tai henkilöltä.

3. Varaus annetaan varausjärjestyksessä enintään kahdeksi peräkkäiseksi viikoksi ja sen voi tehdä enintään 12 kuukautta ennen varattavaa ajankohtaa. Poikkeuksena ovat viikot 12–18 ja 36–39, jolloin Aihkin voi varata enintään viikoksi kerrallaan. Mikäli samalle viikolle on useampia varauksia, etusijalla ovat ne, jotka eivät viimeisen kolmen vuoden aikana ole olleet Aihkissa.

4. Avaimesta vastaa varaaja, jonka tulee olla Tunturiladun jäsen. Varauksen päätyttyä avain on palautettava välittömästi varustenhoitajalle. Kadonneesta avaimesta peritään johtokunnan erillisellä päätöksellä 100 euron korvaus.

5. Aihki saunoineen on varaajan yksityiskäytössä.

6. Aihkiin voi tuoda yhden vieraan, joka ei ole Tunturiladun jäsen, kun tunturilatulainen on varaajana ja yhtä aikaa majoittuneena Aihkiin.

7. Aihkin vuorokausimaksun suuruuden päättää Tunturiladun vuosikokous.

8. Varausajalta perittävä maksu suoritetaan etukäteen Tunturiladun tilille, viitenumero 806.

9. Varauksen mahdollisesta peruuntumisesta on ilmoitettava varustuksen hoitajalle välittömästi.

10. Varauksen mahdollisesta peruuntumisesta on ilmoitettava varustenhoitajalle välittömästi. Peruutuksen tapahtuessa aikaisemmin kuin 14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, varauksesta ei peritä maksua.

Peruutuksen tapahtuessa 7–14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu on 1/3 varatun ajan maksusta.

Peruutuksen tapahtuessa alle 7 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu tulee suorittaa kokonaisuudessaan.

Peruutusmaksuihin on puheenjohtajan tai varustenhoitajan päätöksellä mahdollisuus saada lievennystä erityisistä syistä (esimerkiksi onnettomuus, vakava sairaus, läheisen kuolemantapaus ym. vastaavat).

11. Aihkilla ja Susikyrollä on yhteinen kaivo ja puuliiteri, joiden käyttöoikeus on Aihkin vuokraajalla, samoin kuin oikeus käyttää Susikyrollä rantasaunaa, Pekan-Oskaria ja

Aihki on suosittu varauskohde Susikyrollä pihapiirissä.

venettä.

12. Aihkia lähinnä olevan autonlämmitystolpan ohjauskytkin sijaitsee Aihkin kuistilla olevassa komerossa. Muiden tolppien ohjauskytkimet sijaitsevat Pekan-Oskarin käytävässä. Vuosikokouksen määräämä autonlämmitystolppien käyttömaksu suoritetaan Tunturiladun pankkitilille Aihkin viitteellä tai Pekan-Oskarin käytävässä

olevaan lippaaseen ja maksusuoritus merkitään samassa paikassa olevaan vihkoon. Asuntovaunut ja -autot saavat käyttää lämmitystolppia vain moottorin lämmittämiseen. Lämmitystolppia tulee käyttää vain ennen koti tai muulle matkalle lähtöä.

13. Aihkin irtaimistoa ei saa siirtää edes tilapäisesti pois mökistä.

14. Aihkiin ei saa viedä lemmikkieläimiä.

15. Mökin ja saunan lähetsiivouksen hoitaa varaaja. Mahdolliset irtaimistolle ja kiinteistölle tapahtuneet vahingot ilmoitetaan kirjallisesti varustuksen hoitajalle avaimen palautuksen yhteydessä.

16. Avaimen luovuttamisesta ulkopuolisille ja muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta johtokunta voi määrätä

määräaikaisen käyttökiellon.

17. Tunturiladun johtokunnalla on tarvittaessa oikeus muuttaa sääntöjä. Muutoksista tiedotetaan Tunturilatu-lehdessä.

18. Nämä säännöt astuvat voimaan 1.6.2019.

Säännöt on hyväksytty Tunturilatu ry:n kevätkokouksessa 27.4.2019

VaVa-leiri tulee taas!

Yhden väli vuoden jälkeen Vauvasta Vaariin ja Muorista Mukeloon -leiri palaa Tunturiladun kesäohjelmaan.

**LEIRI PIDETÄÄN
28.7.–3.8.2019 SUSIKYRÖSSÄ**

Leiri on tarkoitettu 6–16 -vuotiaille lapsille, jotka osallistuvat leirille tutun aikuisen seurassa. Aikuisilla ei ole ylä- eikä alaikäraja. ;)

Leirin ohjelma on tuttuun tapaan monipuolinen sisältäen melontaa, yli yön mittaisen vaelluksen, kalastusta, erätaitojen opettelua ja ihan sitä aitoa leirielämää iltanuotioineen.

Muonituksesta vastaa Geatkin väki ja tarjolla on aamiainen, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala.

Leiriläiset majoittuvat pääsääntöisesti omiin teltoihin, mutta käytössä on myös Susikyrollä vanha kämpä, Koira-Oskari ja Susi-Oskari, joissa on paikkoja rajoitetusti. Asuntovaunussakin on mahdollista yöpyä, mutta sähköliitäntää ei ole. Huoltorakennus Pekan-Oskari ja Aihki ovat leirin järjestäjien käytössä. Mikäli sisämajoitukseen haluvaisia on enemmän kuin on paikkoja, paikat arvotaan.

Leirin osallistumismaksu leiriläisiltä on 70 euroa ja aikuisilta 140 euroa sisältäen aluemaksun 60 euroa. Lapsilta

aluemaksua ei peritä. Mahdolliset lisävuorokaudet maksetaan erikseen suoraan Tunturiladun tilille.

**LEIRILLE ILMOITTAUDUTAAN
KESÄKUUN LOPPUUN MENNESSÄ**

maksamalla 50 euroa Tunturiladun tilille FI11 4108 0010 3176 86, viitenumero 107. Ilmoittautumismaksu hyvitetään loppusuorituksessa. Peruutuksen tapahtuessa ilmoittautumismaksua ei palauteta.

**Ilmoittautumiset sähköpostilla:
satu.ojala@tunturilatu.fi
kesäkuun loppuun mennessä.**

Ilmoittautumisen yhteydessä mainitaan osallistujien nimet, yhteystiedot, majoitustapa, ruoka-allergiat ja muut tiedot, mitä järjestäjien on hyvä tietää jo etukäteen.

Jokaisella on hyvä olla oma tapaturmavakuutus.

Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje, jossa on tarkemmat ohjeet.

Mahdollisista peruutuksista on ilmoitettava välittömästi, kuitenkin viimeistään 15.7. mennessä.

Tervetuloa Susikyrollä hakemaan erätaitoja ja elämyksiä!

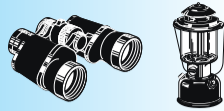
Leirin järjestää Tunturilatu ry

Vastuhenkilöt ovat:

Raija Palosaari, 040 716 3033, raiski@levi.fi (Njalla)
Raimo Pahkala, 040 839 6638, raimo.pahkala@nic.fi (Okta)
Satu Ojala, 050 523 4844, satu.ojala@tunturilatu.fi (Geatki)

Tärppejä ja turhakkeita

Kuvan vedensuodatin painaa 65 grammaa ja suodattaa 1,7 litraa vettä minuutissa.

Tarvitseeko suomalainen retkeilijä vedenpuhdistinta?

Vastaus otsikon kysymyksen: Ei välttämättä, mutta siitä on usein hyötyä.

Lapin erämaissa olemme tottuneet juomaan tunturipuroja ja järviäkin sellaisenaan.

Kaikki vaellusmaastot eivät kuitenkaan ole yhtä ystävällisiä. Vesipaikat saattavat olla suonsilmäkkeitä, seisovia vesikuoppia tai muuten epäilyttäviä. Esimerkiksi Kolilla yhdellä taukopaikalla oli kaksi kaivoa, joista toinen oli kokonaan käyttökiellossa ja toisen vesi suositeltiin keittämään.

Keittäminen on vanha hyvä keino tehdä vedestä juomakelpoista, mutta ei houkuttele silloin kun halutaan juoda vesi kylmänä. Vedenpuhdistus-tabletti on hyvä turvavaruste, liuska tabletteja ei paina mitään ja litra vettä desinfioiduu puolessa tunnissa.

Tabletin merkittävin haitta on maku, mutta se on pie-

ni uhraus hyötyyn nähden. Tabletin lisäksi saatavilla on vedenpuhdistustippoja, joiden etu on annostelu pienempien vesimääriin.

Mutta entäs se suodatin?

Filtteri poistaa vedestä bakteerien lisäksi myös muun epäpuhtauden, eli kirkastaa samean veden. Perinteinen keraaminen suodatin on kuitenkin suhteellisen iso ja painava, hidas ja melko kallis, ja lisäksi suodattimen puhdistaminen ja säilytys vaatii huolellisuutta.

Mikrokuitusuodattimien kehitys tekee uudentyypisistä puhdistimista varustotavan lisän vaeltajan peruskalustoon. Mikrokuitusuodatin on yhtä tehokas ja turvallinen kuin keraaminen, mutta merkittävästi kevyempi, nopeampi ja huolettomampi.

Testaamani Sawyer -vedenpuhdistin painaa vain 65g,

se suodattaa 1,7 litraa minuutissa ja filterin kapasiteetti on peräti 375 000 litraa. Suodattimen mukana tulee puolen litran vesipussi, johon otetaan puhdistettava vesi. Pussin kierrekorkki ruuvataan suodattimeen, ja vesi puristetaan puhtaaseen pulloon, kuksaan tai vaikka suoraan suuhun.

Suodatin puhdistetaan ruiskuttamalla puhdasta vettä päinvastaiseen suuntaan mukana tulevalla ruiskulla. Maastossa puhdistamiseen voi käyttää tablettia desinfiointia, tai keitettyä ja jäädytettyä vettä. Sawyer-vedenpuhdistinta myydään myös CarePlus-merkillä.

Laite maksaa noin 40 euroa, joten hintakaan ei ole esteenä. Kevään ja kesän käytön perusteella suosittelen tämän kaltaista vedenpuhdistinta ryhmäkohtaisesti varusteeksi kaikille.

Veikkolan vaeltaja

Tunturiladun syyskokous ja susiaiset

25.-27.10.2019

Kylpylähotelli Summassaari ja Kivikauden kylä Keski-Suomen Saarijärvi

OHJELMA

Perjantai 25.10.

Klo 15 saapuminen alkaa. Tervetuloa, ilmoittautuminen aulassa / OVTSI

Majoittuminen

Klo 17-20.30 saunat ja allas käytävissä

Klo 17-19 päivällinen buffet-pöydästä sis. alkuruoat, kaksi pääruokaa (liha ja kala/kana), perunoita, kasviksia, kahvi, jälkiruoka, leivät, voi, raittiit ruokajuomat

Ravintolassa tanssit ja karaoke

Lauantai 26.10.

Klo 7.30-10 aamiaisen

Klo 8 alkaen, ilmoittautuminen aulassa lauantaina saapuville /OVTSI

Klo 8-10 aamusauna ja uinti

Klo 10 lipun nosto Hotellin edessä

Klo 10.30-12 ohjelmaa Summassjärven rannassa, Haikankärjessä, luontopolku

Klo 12 lounasbuffet -pöydästä, sis. alkusalaatit, lämmin pääruoka, perunoita, kasviksia, kahvi, pieni makea, leivät, voi, raittiit ruokajuomat

Klo 13-14 kokoustila kylpylärakenuksessa, yleiskatsaus Tunturiladun tilanteeseen, ajankohtaiset asiat, Tuula Forström

Klo 14-16 Tunturilatu ry:n syyskokous

Klo 16-17 kokouskahvit, huilihetki päärakennuksessa

Klo 17-17.30 siirtyminen ulkovaatteissa Kivikauden kylään n. 300 m.

Klo 17.30-19 Kivikauden kylän esittely ja susiaiset kodassa

Klo 19-20 siirtyminen takaisin hotellille

Klo 20 päivällinen buffet-pöydästä sis. alkuruokapöytä, kaksi pääruokaa (liha ja kala/kana), perunoita, kasviksia, kahvi, jälkiruoka, leivät, voi, raittiit ruokajuomat

Ravintolassa tanssit

Sunnuntai 27.10.

Klo 8-11 aamusauna ja uinti

Klo 8-10.30 aamiaisen

Klo 10.30 Susien kokous, muulle kokousväelle: "Ennenkin osattiin" pläjäys Haristuvan historiaan

Klo 12 huoneiden luovutus, lipun lasku hotellin edessä

Keittolounas ravintolasalin buffet- pöydästä

Klo 13 Hyvää ja Turvallista kotimatkaa!

Tervetuloa, olemme odottamassa teitä Kivikautiseen Summassaareen ja sen tarinan ainutlaatuisesti kertovaan Kivikauden kylään!

Majoitus hotellihuoneissa ja loma-asunnoissa järven rannalla 2-4 henkeä / loma-asunto

-hotellihuoneet sijaitsevat päärakennuksessa. Varusteet: liinavaatteet, pyyhkeet, TV, puhelin, hiustenkuivaaja

-loma-asunnot eli viekot sijaitsevat järven rannalla rivimuodostelmassa, n. 100 metrin säteellä kylpylärakenuksesta ja 200 metrin säteellä päärakennuksesta. Jokaisessa loma-asunnossa on kaksi erillistä makuuhuonetta, oleskelutila, minikeittiö, WC, suihku, autokatos, terassi. Osassa on oma sauna. Varusteet: liinavaatteet, pyyhkeet, puhelin, jääkaappi, keittolava, kahvinkeitin ja astiasto.

Kokoustila on kylpylärakenuksessa, Summassaari 1 ja 2 tila. Varusteet: videotykki, valkokangas, fläppitaulu.

Majoitushinnat pe-su

2-hengen huoneessa 160 € / hlö / 2 vrk

1-hengen huoneessa 220 € / hlö / 2 vrk

loma-asunnossa 2-4 hlöä

160 € / hlö / 2 vrk

sis. majoitus 2 yötä, aamiaiset, 2 x päivällinen, 2 x lounas (la, su), saunat ja uinti.

Majoitushinnat la - su

2-hengen huoneessa 95 € / hlö / 1 vrk

1-hengen huoneessa 125 € / hlö / 1 vrk

loma-asunnossa 2-4 hlöä

95 € / hlö / 1 vrk

sis. majoitus 1 vrk, aamiaisen, 2 x lounas (la & su), päivällinen, saunat ja uinti.

Asuntoauto ja telttapaikka

Asuntoautolla/-vaunulla

18 € / vrk / vaunu tai auto

- sähköpaikkoja 10 kpl

Telttapaikka 10 € / vrk

Paikkamaksu sisältää majoituksen alueella, kylpylän saunat & allas yleisvuoroilla, sähkön asuntovaunu paikalle.

Ruokailut 76 € / hlö / pe - su

sis. 2 x aamiaisen, 2 x lounas,

2 x päivällinen,

Ruokailut 52 € / hlö / la-su

sis. 1 x aamiaisen, 2 x lounas,

1 x päivällinen

Ilmoittautuminen Summassaareen

myynti@summassaari.fi tai

puh. 030 608 50

Varattaessa maininta "Tunturilatu 25.-27.10." Majoituskiintiö on voimassa pe 4.10. asti, jonka jälkeen mahdolliset vapaana olevat majoitustilat tulee yleiseen myyntiin. Jokainen maksaa paikan päälle itse.

Luonnostaan hyvä
summassaari 50
KYLPLYHOTELLI 1965-2015
Summassaarentie 180, Saarijärvi • 030 608 50 • www.summassaari.fi

VIETÄ LAATUVIIKKO AIHKISSA!

Varattuja viikkoja 2019 ovat:
23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31,
33, 35-39 ja 45.

Vuorokausimaksu
30,00 €/koko mökki.

VARAUKSET:
Aulikki Kuukkanen 040 577 4100 tai
aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO 2/2019

8.-15.6. Vaellus Lemmenjoen kansallispuistossa (Owla)
Ilmoittautumiset 1.5. mennessä Tapio Siikaluoma p. 044 260 4855, tapio.siikaluoma@gmail.com tai Jukka Parviainen p. 040 5316234, jukka.parviainen@outlook.com

16.6. Kävelyä Martimoaavalla (Owla)
Ilmoittautumiset 12.6. mennessä Hannu Liljamo p. 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

20.-26.6. Juhannusviikko Susi-Kiisalla (Logi)
Kiisa on varattu Logille kerhoviikoksi. Ilmoittautuminen ja tiedustelut viimeistään 30.5. Paavo Kramsuille p. 040 706 2764, paavo.kramsu@pp.inet.fi

26.7.-3.8. Aikuinen-lapsi-vaellus (Geatki)
Tunturikerho Geatkin perinteinen aikuinen-lapsi-vaellus suuntautuu tänä vuonna Länsi-Lappiin. Vaellus alkaa Ylläkseltä päättyy VaVa-leirille Susikyryön. Tarkemmat tiedot lähempänä ajankohtaa. Vaelluksen vetäjänä toimii Viljasen Mika. Tiedustelut satu.ojala@tunturilatu.fi

17.8. Kävelyä Tervareitillä (Owla)
Ilmoittautumiset 10.8. mennessä Hannu Liljamo p. 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

24.-25.8. Sieniretki Rokualla (Owla)
Ilmoittautumiset 4.8. mennessä Mirja Savolainen p. 050 369 9176, mirjatsavolainen@gmail.com

31.8.-7.9. Kerhoviikko Susi-Kiisalla (Kolbma)
Kolbman ruskaviikko järjestetään Susi-Kiisalla. Luvassa päiväretkiä sekä muutaman yön retkiä myös Norjan puolelle sekä rentoa mökkioleskelua ryhmässä. Kaikki kolbmalaiset ovat tervetulleita!

7.-14.9. Ruskaviikko Susi-Kiisalla (Logi)
Ilmoittautuminen ja tiedustelut viimeistään 31.8. Paavo Kramsuille p. 040 706 2764, paavo.kramsu@pp.inet.fi

13.-21.9. Ruskaviikko Susi-Kiisalla (Geatki)
Kerhoviikon aikana tehdään päiväretkiä lähiympäristöön ja mahdollisesti pidemmällekin. Viikon ohjelma rakentuu ryhmän toiveiden mukaan. Tied. ja ilm. 20. 8. mennessä Eija Vettenranta p. 040 543 5741

Huom. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun tapahtumakalenterista, johon tehdään päivityksiä myös lehden ilmestymisajankohtien välillä!

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on "omat polut" retkikohteen suunnassa.

TUNTURILATU-LEHDEN 3/2019 RETKIMUISTIOON JULKAISTAVAKSI TARKOITETTU AINEISTO TULEE TOIMITTAA VIIMEISTÄÄN 16.8.2019 OSOITTEELLA SATU.OJALA@TUNTURILATU.FI

Nettijulkaisua varten toivotaan lyhentämätöntä ilmoitustekstiä. Ilmoituksen vähimmäistiedot (Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
- alkamis- ja päättymisajankohta - kokoontumispaikka (osoite)
- viimeinen ilmoittautumispäivä - yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

TUNTURILADUN KESÄPÄIVÄT 9.-11.8.2019

Jussin nuotiokatos
Saukonojantie 38, 16970 Evo Hämeenlinna

OHJELMA:

Perjantai 9.8.

17.00- Ilmoittautuminen alkaa, seurustelua
19-20 Iltapala

Lauantai 10.8.

8-9 Aamiainen, ilmoittautuminen jatkuu
9.30 Avajaiset ja lipunnosto
10- Ulkoilua, omatoimista alueesta nautiskelua
10-19 Arvauspolku ja leiriolympialaiset avoimena
11 Nuotiokahvit, omat kuksat. Toiminta jatkuu
15-16 Päivällinen
17-19 Saunat
20 Iltapala, illanvietto

Sunnuntai 11.8.

8-9 Aamupala
10 Päätöskäräjät, päättäjäiset, lipunlasku
11 Lounas

Osallistumismaksu:

10 €, sisältää tunnuksen, nuotiokahvit ja saunan.
Majoitus ja ruokailut omin välinein:
Majoittuminen tapahtuu omissa majoitteissa (teltta, laavu, yms. asuntoauto/-vaunu, ei sähköä)

Ruokailut:

35 €/hlö, sisältää pe iltapala, la aamupala, päivällinen, iltapala, su aamupala ja lounas.

Jos et syö pe iltapalaa tai su lounasta on hinta 30 € / hlö. Erikoisruokavaliosta ilmoitus. Maksut suoritetaan paikan päällä käteisellä.

Sitovat ilmoittautumiset 28.7.2019 mennessä
Inka Helenius puh. 050 567 6315,
sähköposti helenius.inka@gmail.com

Tervetuloa
kesäpäiville Evolle!

Alppaslaiset

KAUPPA AUKI

TUNTURILADUN TARVIKKEITA VOI TILATA YHDISTYKSEN TALOUDENHOITAJALTA: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET á

Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmenen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Kämppeiden avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avaimen lunastushinta on 120 €. Avainanomuslomakkeen saa nettisivuilta. Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on
Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.
Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturiladun koskevat maksut.

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämpämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita. Kämpämaksu vuonna 2018 on
Susikyry (viite 505) 10 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 15 €/hlö/vrk),
Susi-Talas (viite 602) ja Susi-Kiisa (viite 709) 7 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 10 €/hlö/vrk).
Alle 12-vuotialta ei peritä kämpämaksua.
Kämpillä on edelleen rahalippaat, joihin maksun voi suorittaa.
Varauskämpä Aihkin varaukset:
aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi, 040 577 4100.
Aihkin kämpämaksu on 30 €/vrk/koko kämpä.
Aihkin viite 806.

Puurijärven-Isosuon kansallispuistossa suota piisaa.

Kolbma kävi suoseikkailulla Satakunnassa

Tuli jälleen todistettua, että hienoja retkikohteita löytyy myös lähiseudulta. Retkemme Puurijärven-Isosuon kansallispuiston maastoihin osoitti sen.

Toukokuksena lauantaiaamuna keräänyimme lähtöpaikalle, kaikkiaan 18 kolbmalaista ja kimppekyydeillä hurautimme satakuntalaiseen kulttuuri-maisemaan, tarkemmin Puurijärven-Isosuon Mutilahden parkkipaikalle. Vain hieman reilun tunnin ajomatkan jälkeen olimme kansallispuistossa upean suon laidalla.

Oppaamme ja emäntämme **Airi Ala-Juuselan** johdolla kiersimme pitkospuita myöten suolle opastetun kierroksen. Airi vahvalla tietämyksellään tutustutti meidät suon kasveihin.

Ennen Naturaa oli suo yksityisten omistuksessa, silloin merkittävänä tulonlähteenä oli rahkaturpeen nosto ja myynti kuivikkeiksi eläimille. Kansallispuiston perustamisen jälkeen suo-ojat padottiin ja suo palautettiin ennalleen.

Reitin varrella oli turvesuuli, jossa esiteltiin turpeen nostoa sanoin ja kuvin. Polun päättyessä olimme Mutilahden lintutornilla.

Padon vierellä meitä odottivat ”piikamme” **Eija** ja **Pirkko** mehun ja sämpylöiden kanssa, menivät hyvin kaupaksi. Puurijärven seutu on lintuharrastajien paratiisi monine lintutorneineen. Eikä vain niiden, geokätköilijät saivat ahkeroida toisissaan löytääkseen tornien kätköt.

Lintuharrastajia oli paljon alueella koska ”Tornien taisto” sattui samalle päivälle. Meidän ryhmän saldo **Hannan** mukaan oli 57 lajia, ei paha.

Leirytyminen tapahtui Airin perheen kesäasunon pihapiirissä. Eipä olla ennen majoitettu viihtyisään pihapiiriin keskellä luonnonsuojelualuetta. Niinpä sinne nousi useita erilaisia telttoja ja kotamajoituksia ja lumisade vauhditti pystyttämistä. Osa majoittui suuliin, jossa oli upea kokoelma maataloudessa käytettyjä työvälineitä eri aikakausilta.

Talon isäntä **Pertti Ala-Juusela** esitteli meille museon esineiden historian. Majoittumisen jälkeen **Juhani Lahtinen** tarjoili vaimonsa keittämän maittavan lohikeiton lisukkeineen. Iltaanuotiolla paistettiin perinteiset makkarat ja maissit sekä pohdittiin visaisia tehtäviä.

Vielä päivän päätteeksi muutamia pihapelejä, joista ei tahtonut loppua tulla. Onneksi illan pimeys pelasti.

Runsaan aamiaisen jälkeen jatkoimme Puurijärven itärannalle Kärjenkallion lintutornille. Ensimmäinen katselupaikka on esteetön, hyvän polun päässä.

Varsinainen torni oli kunnioitusta herättävä 18 metrin korkuinen hyväkuntoinen torni. Koska linnuilla oli parasta-aikaa muuttoaika, nähtävää oli paljon ja konsertti melkoinen.

Matkamme jatkui Kriivarin porotilalle, sen omistavat tutuksi tulleet Porotilan isäntä **Juhani Lahtinen** ja vaimonsa **Kaija**. Poronhoidon esittelyn jälkeen nautimme pihakodassa nokipannukahvit piirakoiden kera. Ja matka jatkui kotiinpäin.

Kiitämme hienosta kokemuksesta Geatkin kerhoa ja sen aktiivi jäseniä onnistuneen retkemme toteutumisesta.

Kuvat ja teksti
Sirkkis ja Hannu

Isosuon pitkospuut ovat paikka paikoin heikkokuntoiset ja suolla oleva lintutorni on toistaiseksi käyttökiellossa.

Kärjenkallion lintutorni on kunnioittavan kokoinen. Sieltä aukeaa näkymä Puurijärvelle.

Poroja löytyy myös Satakunnasta Kriivarin porotilalta..

Aterialla Airi ja Pertti Ala-Juuselan Pikkuniityn suulissa.

